

grændset ved, om der er Trængende, eller der ikke er Trængende. Jeg nævner dette med Forsæt, fordi det forekommer mig ganske naturligt, naar Staten overtager en saadan Forpligtelse, og Staten paalægger Kommunerne at efterkomme disse Forpligtelser, at den da ogsaa gjør Sit til, at denne Forpligtelse kan faae saa lidt Omfang som muligt, og dette Lovforslag er et væsentligt Middel til at arbejde mod, at Fattigendet skal gribe om sig. — Ja der er, som jeg sagde før, vistnok endnu Meget, som der kunde være Grund til at omtale; men jeg er bange for at opholde det høje Thing for meget. Jeg skal kun gjøre en Bemærkning med Hensyn til, at den ærede Ordfører udtalte at han ikke vidste, hvorledes Udvalgets Medlemmer stillede sig til et lille Endringsforslag under Nr. 4 af to af Udvalgets Medlemmer, hvorefter 2,500 Kr. skal forandres til 3,000 Kr. Jeg kan kun sige, at jeg stiller mig paa det Standpunkt, at jeg meget maa fraraade at stemme derved. Thi det er min Mening, at der her er Tale om en ekstraordinær Foranstaltning, og som Følge deraf bør man ogsaa begrænse den til dem, der virkelig kunne trænge til denne Hjælp. Jeg indrømmer, at, hvis Regjeringens Forslag ikke indeholdt denne Sum af 2,500 Kr., kunde jeg for mit Vedkommende have ønsket, at den var bleven mindre.

Schlegel: Jeg frygter ikke dette nye Princip. Jeg er ikke bange for de Konsekvenser, det vilde medføre, da jeg sympathiserer med den Lante, der er kommen frem derigjennem. Men det var ikke for at udtale det, jeg bad om Ordet; jeg vil kun gjøre et Par Bemærkninger for at paavise, at Principet i Virkeligheden heller ikke er saa nyt, som man vil gjøre gjældende, og jeg skal i saa Henseende tillade mig at henvise til et Par tidligere forekommende Exempler. Jeg vil begynde med eet, der maatte ligge lidt fjernere, saa skal jeg senere komme til nogle, der ligge lidt nærmere. Da Kjøbenhavn i Aaret 1795 undergik en alvorlig Ildbrand, fete det — hvad man naturligvis altid vil sympathisere med — at der kom betydelig Hjælp fra Staten til Gjenopførelsen af Kjøbenhavns Bygninger; men ved Siden af, at der skjenkedes Byen en særdeles betydelig Fond til Gjenopførelsen af Bygningerne, nemlig 500,000 Daler Kurant, blev det tidlige ved Anordning 17de Juli 1795 tilladt Kjøbenhavns Brandforsikring — som det dengang hed — at udstede Annuiteter for at komme alle de betrængte Grundeiere til Hjælp, og for at disse Annuiteter kunde komme i Kurs, blev der givet dem kongelig Garanti, og denne kongelige Garanti fik blandt Andet et Udtryk deri, at der blev henlagt en Sum af 35,000 Daler dansk Kurant aarlig som Hjælp til Annuiteternes Forrentning og Amortisation. Da man saa har efter yder-

ligere forsøgte at forsøge Staden Kjøbenhavns Kredit ved at oprette en Kreditkasse, som endnu bestaar, nemlig Kreditkassen for Husciere i Kjøbenhavn, blev der vedtaget, at de Obligationer, som Kreditkassen udstedte for de Laan, som bleve ydede i Eiendommene, stulde have kongelig Garanti, og de Obligationer eksistere endnu. Der blev givet kongelig Garanti for Obligationer, udstedte af Husciere Kreditkassen i et særdeles betydeligt Omfang. Jeg har desto værre ikke i Dieblittet de nødvendige Oplysninger i saa Henseende, og jeg har ikke kunnet finde dem heroppe, saa jeg kan ikke sige, for hvor mange Millioner der blev udstedt Obligationer, men det var for mange Millioner, og disse Obligationer ere endnu i Omløb. Det synes mig, at man der har et ikke saa ganske fjerntliggende Exempel paa, at Staten har givet Garanti, for at Grundeierne kunde faae en bedre Pris for deres Obligationer, for at disse kunne faae en større Kredit ved Hjælp af Statsgaranti. Jeg vil endnu tillade mig at nævne en anden Forordning, den er egentlig talt helt eiendommelig, men den synes mig ikke ganske uden Interesse i dette Dieblif. Det er nemlig Forordningen af 16de August 1786, som blev udstedt angaaende en Kreditkasse, — blev den kaldet. Jeg skal naturligvis ikke forbyde mig for stærkt deri: men jeg maa maatte tillade mig blot at oplæse nogle ganske enkelte Sætninger af denne Forordning. Den blev udstedt, som det hedder i Præmisserne, for at hjælpe til „den fuldkomneste, almindeligste og bestandigste Forbedring af Grundeieendommene, til Produktionens uforanderlige og tiltagende Forsøgelse“ og endvidere til „allerede dyrkede Jorders mere frugtbringende og udyrkedes foretagende Bearbejdelse, dels ogsaa for med Sikkerhed at forstaafe andre frembringende Eiendomme de Fornødenheder, som de til Produkternes Fremdrift uundværlig behøve“. Denne Kreditkasse blev oprettet af Staten og gav Laan paa overordentlig gunstige Vilkaar. Som et Kuriosum vil jeg tillade mig at nævne § 9, hvori der staar: „Da det er Kongens Hensigt, at Virkningen af Kreditkassens Understøttelse maa blive saa almindelig og saa hastig som muligt, hvortil folkdaristiske Foreninger imellem flere Personer til en vis Kapitals Optagelse til nyttige Forbedringer af det i 2 Paragrafer anførte Slags, vil bidrage meget, saa bliver o. s. f. v.“ og saa gives der en hel Del Bestemmelser for at fremme Oprettelsen af slige solidariske Foreninger til Forbedringens Indførelse, og de Laan, som ydes, siges der, skulle kun sorrentes med 2 pCt. aarlig, hvilket altsaa var en overordentlig billig Rente, foruden at det var Staten selv, der hjalp. Det vilde maatte ikke være umuligt eller ikke vanskeligt at finde flere Exempler; men jeg har fundet, at det ikke vilde være ganske uden Interesse at nævne, at man i Slutningen af forrige Aarhun-